

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200172
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5023200172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: R. F., nar. XX.XX.XXXX a T. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, deti rodičov: T. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XXX, XXX XX U. Q. a R. N. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U.-R. XX, zastúpenej JUDr. S. A., advokátkou so sídlom v U. Q., S. XX/XX, o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, na odvolanie otca proti rozsudku G. súdu v Považskej Bystrici č.k. 10P/9/2022-78 zo dňa 15. decembra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd v Považskej Bystrici upravil styk otca s maloletými deťmi v bežnom roku, počas letných prázdnin, počas vianočných sviatkov a veľkonočných sviatkov tak, ako to podrobne rozpísal vo výrokovej časti svojho rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, keď prihliadol v prvom rade na záujem maloletých detí. Maloletý R. a maloletý T. už navštevujú základnú školu, majú povinnosti súvisiace s prípravou do školy a za tejto situácie je podľa názoru súdu prvej inštancie nežiadúce, aby boli nútení meniť svoj obvyklý režim, na ktorý sú v súčasnej dobe zvyknutí. Za takejto situácie potom súd prvej inštancie upravil styk otca počas víkendov, a to v dvoch nasledujúcich víkendoch v označených kalendárnych týždňoch s tým, že u maloletého R. styk započne už v piatok a u maloletého T. v sobotu toho-ktorého víkendu. Tu vychádzal i zo samotného vyjadrenia detí, kedy maloletý R. vyjadril svoje želanie s tým, že u otca chce prespávať dve noci a maloletý T. vyjadril záujem prespávať u otca len jednu noc počas víkendu. Maloletý T. podľa názoru súdu zjavne ešte nedospel natoľko, aby bolo preňho komfortné stráviť u otca nepretržite dve noci bez prítomnosti matky a z tohto dôvodu mu súd neupravil ani styk počas letných prázdnin. Taktiež súd prvej inštancie nevyhovel návrhu otca na úpravu styku počas veľkonočného pondelku vzhľadom na to, že maloletí chlapci už chodia do školy, pre budovanie ich sociálnych väzieb so spolužiakmi je podľa názoru súdu potrebné, aby títo mali možnosť počas veľkonočného pondelka stráviť tento sviatok so svojimi spolužiakmi, poprípade „oblievať“ spolužiačky. Je teda v ich záujme, aby sa v tento deň ich stretnutie s otcom začalo až o 11.00 hod..

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd vychádzal z ust. § 52 CMP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote otec maloletých detí. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie dôvodiac tým, že súd prvej inštancie i keď vo veci vykonal dokazovanie, na ktoré poukazuje vo svojom

rozhodnutí, dôkazy zákonným spôsobom nevyhodnotil a dostatočne na nich neprihliadol. Nevyporiadal sa s časovými možnosťami matky poskytovať starostlivosť maloletým deťom počas vykonávania podnikateľskej činnosti ani s bránením matky stretávaniu sa s deťmi, t.j. nerešpektovanie úpravy styku otca podľa rozhodnutia súdu, pričom, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Taktiež neprihliadol na podstatnú skutočnosť, ktorá vzišla z vykonaného dokazovania, a to, že vyjadrenie maloletého R. bolo úplne totožné s vyjadrením matky zo dňa 18.02.2022, z čoho je zrejmé, že bolo jasne naučené. Doslovné vyjadrenie maloletého vo veku 9 rokov, ktoré je rovnaké ako výrok súdnych rozhodnutí odôvodňuje záver o ovplyvňovaní matkou.

3. Matka vo svojom vyjadrení prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Prvostupňový súd podľa jej názoru vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a po jeho vyhodnotení i správne rozhodol. V priebehu konania poukazovala na prejavy vôle detí vo vzťahu k styku a tráveniu času u otca, keď od poslednej úpravy nastala podstatná zmena v tom, že maloletý T. taktiež začal navštevovať základnú školu. Súd v rámci výsluchu rodičov a tvrdení, ktoré sa vzájomne vylučujú a si odporujú, pristúpil k výsluchu maloletých detí a vykonal úkon, ktorý je najobjektívnejším v rámci dokazovania. Deti za prítomnosti kolíznej opatrovníčky sami vyjadrili vôľu, keď počas pracovného týždňa odmietali tráviť čas u otca, tobôž nie s prespávaním. Sama si je vedomá, že ich otec je rovnocenným rodičom, avšak už aj vzhľadom na vek detí a skutočnosť, že sú žiakmi základnej školy, nesnaží sa presadzovať v rozpore s ich vôľou svoje predstavy a názory, i keď pripúšťa, že deti musia mať k rodičovi rešpekt a rodič ich musí vychovávať. Zasadou jej postoja vo výchove detí je však, že rodič musí počúvať deti, nesmie presadzovať na ich úkor svoje záujmy, čo vo vzťahu otec a deti sa podľa jej názoru stáva. Napriek skutočnosti, že súd rozhodol vo veci a matka otcovi uviedla, že tento rozsudok bude rešpektovať, otec napr. v januári 13.01.2023 o 15.00 hod. si pre maloletého R. neprišiel, aby mohol byť u neho dve noci, ale prišiel pre obe deti až 14.01.2023, teda deti u neho prespali jednu noc a taktiež takto postupoval aj v ďalších prípadoch. Už z tohto konania je zrejmé, že otec nemieni rešpektovať rozsudok súdu prvej inštancie a nekriticky za situáciu viní matku detí, opatrovníčku, ale voči sebe žiadnym spôsobom nie je ochotný prehodnotiť svoje postoje.

4. Kolízny opatrovník poukazujúc na svoje vyjadrenia v priebehu prvostupňového konania taktiež žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, majúc za to, že je v súlade so záujmom maloletých detí.

5. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky opätovne poukazoval na ovplyvňovanie detí matkou s tým, že tieto skutočnosti by vedel preukázať, ak by súd riadne vyhodnotil všetky dôkazy, poprípade nariadil vykonanie dokazovania odborne spôsobilou osobou - znalcom. Samotný výsluch detí nemôže odrážať skutočnú situáciu najmä s prihliadnutím na to, že súd nie je odbornou osobou na posúdenie detí, ich záujmu, možnosti ovplyvňovania zo strany rodičov a pod. K pochybeniu zo strany prvostupňového súdu došlo i v tom, keď poukázal na to, že úprava styku má platiť v nasledujúcich rokoch, pričom mal vedomosť o tom, že na jeho strane každoročne dochádza k zmenám pracovného kalendára, následkom čoho bude rozsah stretávania v ďalšom období ešte viac zúžený, a to aj napriek narastajúcemu veku detí. Takýto záver je navyše i v rozpore so záujmami maloletých detí, keď samotná matka potvrdila dobrý vzťah medzi otcom a maloletými deťmi. Práve z jeho strany pri realizácii styku došlo k rešpektovaniu záujmu maloletého R., ktorý sa sám vyjadril, že počká na maloletého T. a chceli by ísť k otcovi spoločne.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu mu danom v ust. § 65, § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1,2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenie § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

8. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia prvostupňový súd postupoval správne, keď na základe návrhu otca po tom, čo zistil, že rodičia sa nevedia dohodnúť na úprave styku otca s maloletými

deťmi, rozhodoval o úprave styku. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci upravil styk otca s maloletými deťmi tak, aby sa mohol dostatočne podieľať na výchove maloletých detí.

9. Styk otca s maloletými deťmi v bežnom kalendárnom roku počas dvoch po sebe nasledujúcich víkendov tak, ako to upravil súd prvej inštancie, je v súčasnej dobe primeraný, a to i s prihliadnutím na školské povinnosti maloletých, keď v priebehu pracovného týždňa si musia v prvom rade plniť školské povinnosti, čo si vyžaduje stabilitu výchovného prostredia súvisiacu s nerušenou prípravou do školy tak, ako to napokon konštatuje i súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti je zrejmé, z ktorých konkrétnych skutočností pri rozhodovaní vychádzal i to, akými úvahami sa riadil, pričom prihliadol i na samotné vyjadrenie maloletých detí, ktoré sú vo veku, keď už môžu vyjadriť svoj názor. Práve v situácii, keď dieťa navštevuje základnú školu, si príprava s tým súvisiaca vyžaduje mimoriadnu starostlivosť v prostredí, na ktoré je dieťa zvyknuté, lebo ovplyvňuje jeho ďalší vývoj do budúcnosti v súvislosti s prípravou na ďalšie povolanie, a preto i odvolací súd dospel k presvedčeniu, že za takéhoto stavu v súčasnej dobe nie je vhodné upravovať styk v priebehu pracovného týždňa.

10. Pokiaľ súd prvej inštancie rozdielne upravil styk otca s maloletými deťmi počas víkendov, i v tomto smere postupoval správne, keď prihliadol na rozdielny fyzický vek detí a z toho vyplývajúce i citové väzby najmä u maloletého T., ktorý aj podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka v súčasnosti vníma adekvátne veku matku ako najväčší zdroj pozitívnych emócií a nie je pripravený stráviť dve noci u otca, a preto odvolací súd tak, ako je vyššie uvedené, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v tejto časti potvrdil.

11. Následne súd prvej inštancie prihliadajúc na všetky vyššie uvedené skutočnosti (postoj samotných maloletých detí, vyjadrenie kolízneho opatrovníka) primerane upravil styk otca počas letných prázdnin, vianočných a veľkonočných sviatkov, s ktorými dôvodmi sa taktiež odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, a preto jeho rozhodnutie ako vecne správne aj v tejto časti potvrdil.

12. Pokiaľ otec v odvolacom konaní poukazoval na neodbornosť, resp. nekompetentnosť súdu posúdiť psychický stav detí, tu je potrebné zdôrazniť, že zákonná úprava v prvom rade umožňuje rodičom dohodnúť sa na výkone rodičovských práv. Ak k takejto dohode nedôjde, je to práve súd, ktorý prihliadajúc na záujmy maloletých detí vo veci je oprávnený a zároveň povinný rozhodnúť, ktoré rozhodnutie potom sú rodičia povinní rešpektovať. Znalecké dokazovanie je iba jedným z dôkazov, ktoré súd hodnotí v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi a prichádza do úvahy spravidla ako krajné riešenie, keďže taktiež môže nepriaznivo ovplyvniť vývoj dieťaťa v súvislosti s možnou stresovou situáciou a pod.. V prejednávanej veci boli maloleté deti vypočuté v prítomnosti kolízneho opatrovníka, kde vyjadrili svoj postoj primerane svojmu veku, ktoré skutočnosti súd prvej inštancie správne vyhodnotil a aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nebolo potrebné vo veci nariadovať znalecké dokazovanie. Ako vyplýva zo správy kolízneho opatrovníka, maloletý R. vníma konflikty medzi rodičmi, ktoré ho negatívne zasahujú, a preto by práve rodičia mali prejavovať voči sebe určitú mieru tolerancie a snažiť sa dohodnúť na výkone rodičovských práv, lebo maloleté deti nemôžu byť prostriedkom na riešenie ich osobných konfliktov.

13. Pokiaľ otec poukazoval na svoj pracovný kalendár a z tohto dôvodu prakticky i žiadal zmenu úpravy styku, tu je potrebné zdôrazniť, že súd v prvom rade prihliada na záujmy maloletého dieťaťa. Rodič, ktorému dieťa nie je zverené do výchovy a domáha sa úpravy styku s maloletým dieťaťom, je povinný prispôbiť si svoje pracovné povinnosti tak, aby mohol rešpektovať prípadné súdne rozhodnutie. Súd nemôže reagovať na všetky skutočnosti, ktoré vyvstanú v budúcnosti a ani od maloletých detí nemožno vyžadovať, aby sa neustále prispôbovali zmeneným skutočnostiam na strane rodičov, lebo takáto situácia nemôže priaznivo vplývať na ich vývoj (stabilitu prostredia, v ktorom vyrastajú a pravidelný režim). Je zrejmé, že v súčasnej dobe s prihliadnutím na situáciu, ktorá je na trhu práce, často dochádza k zmene pracovného zaradenia, resp. miesta výkonu práce a práve tu zákonná úprava dáva možnosť rodičom sa na výkone rodičovských práv dohodnúť. Aj rodič, ktorému dieťa je zverené do osobnej starostlivosti, by preto mal rešpektovať situáciu na strane druhého rodiča, lebo je vždy v záujme maloletého dieťaťa, aby si povinný rodič mohol plniť i vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva priamo zo zákona.

14. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).